

Amintiri, Amintiri.

Tot citind despre istoria, suferintele si meritele poporului evreu, precum si despre multe momente norocoase sau de soarta favorabila, mi-au venit in minte amintiri si fapte legate de populatia evreiasca din orasul Focsani, in timpul fascismului. In anul 1941, nedandu-se batuta, Comunitatea Evreilor, avand in frunte pe raportatorul Av. S.Al.Bacher, a adunat fonduri si a pus pe picioare, ca si in alte orase ale tarii, un liceu. In felul acesta, copiii si adolescentii evrei puteau urma cursurile scolare de la care au fost opriti. Doar doi profesori provineau din invatamantul de Stat (Bruck si Gabor), restul,din tineri si mai varstnici, care erau cu studii terminate sau intrerupte.Tot neobositul Bacher a fost acela care s-a zbatut si a obtinut scutirea de munca fortata a unora care puteau fi folositori liceului (Sami Lazar,Lica Lazarovici, Juma-Sigmund Lupu si altii, printre care am fost si eu, fiind incadrat la catedra de Stiinte naturale).

Importanta si greutatea specifica a invatamantului, au trecut granitele judetului Putna si au fost recunoscute de Ministerul Educatiei Nationale.Ne-am extins activitatea, dand diplome de sfarsit de an, dupa examene serioase si obiective, si elevilor din Ramnicul Sarat, Buzau, Tecuci si Barlad. Intr-o atmosfera de respect si intelegerere reciproca, am trait cu speranta ca anii petrecuti de elevi pe bancile scolii nu vor fi pierduti, ci castigati.

Si asa a fost.

In anul 1942, la initiativa D-rului Marcu Justin, sustinut de conducere (Bacher,Copolovici, Carol Cohn), s-a nascut un dispensar medical.Alaturi de doctorii Carniol, Tulceanu, s.a.am activat si eu (nu apucasem sa termin Facultatea de medicina). Am avut cu totii dorinta de a ajuta populatia evreiasca nevoiasa, alinandu-le suferintele trupesti si sufletesti, prin consultatii, examene de laborator (Erna Cioara - Copolovici), acordarea in mod gratuit a medicamentelor, sfaturi medicale si de igiena.

In anul 1944, la finele primaverii, nemtii, in deruta lor de retragere de pe toate fronturile, voiau sa construiasca o linie de aparare pe Siret si sa pregateasca pentru aviatie,un aeroport la periferia orasului. Brate de munca le stateau la dispozitie si in mod gratuit, prin concentrarea evreilor. Asa am intrat si eu,in acest lot de vreo 100 de persoane. Ne-am prezentat intr-o sambata dimineata la regimentul 5 artillerie grea. S-a facut apelul, s-au distribuit unelte de munca, depuse apoi intr-o magazie, urmand sa le luam luni dimineata la ora 7, cand incepea programul de munca.

Dar ce sa vezi ? Americanii, bine informati de acest fapt,au pornit duminica,in timpul diminetii, un bombardament aerian puternic (de altfel a fost singurul din tot timpul razboiului). Au facut praf si pulbere terenul afectat viitorului aeroport. Aici nu era nimeni. N-au fost victime omenesti. In oras,oamenii s-au refugiat in pivnite sau adaptatori rudimentare, chiar niste santuri in curti sau gradini, cu rogojinui pe deasupra, in timp ce pamantul se zguduia si cerul era acoperit de un nor negru de fum. Dupa o

jumatate de ora total s-a terminat.A fost intentionat facut asa ? Poate. A fost noroc ? A fost foarte bine.

Liceul intra in vacanta, (a si fost ultimul an de studii), dispensarul s-a inchis si dupa cateva luni,

la 23 august a fost Happy-end.

MACABI

Eram deja elev al vechiului si renumitului liceu "Unirea" din Focsani si incepusem sa aud despre "Macabi", ca o asociatie de sport pentru tinerii evrei. Despre familia Macabeilor si Hanuka, am invatat in orele de istorie a evreilor, cand se compensau orele de religie ale colegilor crestini, ore la care noi nu participam. Profesor ne-a fost domnul Derbaremdicher. Juca m foot-ball (ca orice baiat) si ma uitam cu admiratie cum vreo cativa adolescenti se chinuau sa practice boxul. Cu chiu, cu vai s-a adunat un fond mic si unul din baieti - Pincu Israel - Sareli- (anagrama numelui), a plecat la Bucuresti si s-a intors ca un invingator (l-am asteptat cu totii in gara), el fluturand o pereche de manusi de box, cumpарат la magazinul " Mociornita ". Mai tarziu am inceput sa jucam tenis de masa (cu Zozo Beldner, printre altii), se incerca scrima (aveam o sala la un subsol), iar pentru vara, aveam un teren (langa scoala evreieasca), unde se practica gimnastica la aparate, se juca tenis si volei, cu o echipa merituoasa (cu Sami Lupu, Victor Cioara, Herman Nadler,s.a.), ajungand prin 1929 -30, fruntașa pentru Macabi din Romania. Echipa de juniori al carei capitan eram, (cu Juma Lupu, Siciu Beldner,Tica Reisner, s.a.) a fost prima clasata in oras, reusind sa invingem (era prin 1933)echipa tinerilor legionari, sustinatori activi ai " Garzii de fier " l-am invins pe terenul lor, jucand dupa ce am primit garantii ca nu se va intampla nimic. Galeria lor, a fost mai puternica decat a noastră (prea putini de ai nostri s-au incumetat sa fie prezenti) si am iesit mandri, cu capul sus, dar cu frica in san sa nu fim ciomagiti. David si Goliat .

Tot prin Macabi, se sprijinea colecta de bani pentru Keren Hayesod, mergand in echipe de cate doi, in locuintele si magazinele cetatenilor evrei, sa golim cutiile - pusculite albastre, cu Maghen David pe ele. Erau si situatii neplacute, cand deschizand cutia nu gaseam nimic si posesorul ei, oarecum rusinat, scotea din buzunar niste bani, si ni-i dadea, Probabil mai mult decat ar fi fost inauntru.

Anii au trecut, activitatile sportive s-au redus, unele numai in timpul verii cand era si vacanta scolară. Numarul interesatilor a scazut, iar mai tarziu, prin legile rasiste, Macabi n-a mai existat. Nici mai apoi nu a mai prins viata.

Copil fiind, in primele clase de liceu, am avut o mandrie (recunosc, exagerata) ca sunt focsenean get - beget. Stiam ca orasul are o importanta mai deosebita, fata de altele, prin faptul ca acolo " Milcovul s-a secat dintr-o sorbire", ca acolo a avut loc primul Congres Mondial

Scris de Administrator

Vineri, 27 Februarie 2009 09:26 - Ultima actualizare Vineri, 27 Februarie 2009 10:06

---

evreiesc, la finele secolului 19 , despre povestea lui Mos Ion Roata precum si aceia a Vrancioaiei si a fiilor ei. Se mai adauga in mintea mea, faptul ca strabunicul meu paternal - Efraim Mintzer - vamea la granita milcoveana dintre principate, a murit la datorie, ucis fiind de un contrabandist turc, care avea foi de tutun sub covilirul carutei. Apoi, ca bunicul meu - Solomon- cetatean onorat de cetateni si de comunitatea evreiasca, a fost in delegatia oraseneasca de 3 locuitori, care au intampinat cu paine,sare si vorbe potrivite, intrarea in oras,a generalului Makensen, in fruntea armatei germane, cotropitoare. Ca tatal meu, prin 1912, cu inca vreo 4 concetateni au organizat o cantina, unde saracii comunitatii, primeau zilnic, o masa calda.In 1916, cu o luna de a ma neste, a fost trimis in transeele de la Marasesti, sa apere cu viata, o tara in care nu avea toate drepturile cetatenesti, dupa ce luase parte si la razboiul din 1913, cu Bulgaria. S-a reintors slabit (dupa tifosul exantematic contactat, prin paduchi) si cu 3 decoratii de merit si a facut cunostinta cu baiatul care implinea 2 ani. El a fost o persoana activa in sanul comunitatii evreiesti si o reprezenta in Consiliul comunal, precum si a asociatiilor existente (Bnei Brith, Fraterna
Nu stiu daca sunt fapte relevante si interesante pentru alii, generatiile noi.

Poate pentru istorici sau arhive.

Sunt dispus sa va ajut cum si cu ce stiu, si ma bucur de o eventuala colaborare.

Anexez un articol de acum vreo 10 ani, aparut in "Minimum"

ZAPADA

Iarna lui 1942 a fost grea : frig si zapada multa.Cum evreii puteau inlocui muncitorii primariei, fara bani, fara nimic, am fost rechizitionat, impreuna cu vreo 15 - 16 adulti, pentru a curata zapada. Ne-am adunat la 8 dimineata, la depozitul cu unelte. Am pus mana pe un tarnacop si m-am bucurat la gandul ca pe "santier". dupa ce dau de 3 -4 ori si sparg gheata si zapada intarita, stau, lasand munca mai mare, celor cu lopeti si harlete. Asa era, dar caratul tarnacopului era mai greu si incomod.Cu un functionar comunal ca insotitor (un bagator de seama, mai tarziu s-a spus : "unul cu mapa, altul cu sapa") , ne-am incolonat si comanda a preluat-o un fost sergent in armata. Cu un glas baritonial, ne-a ordonat : in pas de levaie (de inmormantare), inainte"si am pornit-o, strabatand strazile orasului, circa 3 Km. pana la periferie, la soseau care venea dinspre Braila si Galati. Trebuia eliberata si curatata pe o latime mai mare, sa useuzeze traficul. "Sergentul " nostru, ne-a ordonat sa ne facem datoria " pavole " (in idis - incet) si munca a inceput. Mai o pauza, mai o tigara, si dupa pranz ne-am reintors in oras.

Amintiri, Amintiri

Scris de Administrator

Vineri, 27 Februarie 2009 09:26 - Ultima actualizare Vineri, 27 Februarie 2009 10:06

Ceva febra musculara, dar a doua zi, am luat-o de la incept, cu aceiasi procedura. Dupa 3-4 zile, stateam mai mult razimati in uneltele noastre. Nu mai ninsese. Cand saptamana s-a scurs si noi ne-am indeplinit " misiunea ", am putut constata ca multi concetateni (ne cunostea destui), au avut numai cuvinte de lauda pentru noi si grabindu-ne spre casele noastre, n-am mai mers " in pas de levaie ".

Un shalom de aici

Dr. G. Manescu.